

ВІДГУК

офіційного опонента кандидата педагогічних наук, доцента

Кучая Олександра Володимировча

про дисертацію **Шийки Оксани Іванівни** на тему

«Система забезпечення якості університетської освіти Австрії»,

подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

Визначивши курс на інтеграцію до освітнього та наукового простору Європи, Україна модернізує освітньою галузь в контексті європейських вимог, наполегливо працюючи над реалізацією положень Болонського процесу. Відповідно до ратифікованої Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, розробляється стратегія співробітництва в галузі науки й освіти, навчання та молодіжної політики. Це вимагає реформування вищої освіти, оновлення її основних компонентів, спрямування на підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Окреслені завдання вимагають запровадження системи забезпечення якості з метою наближення вітчизняної галузі вищої освіти до європейських стандартів, створення умов для посилення співпраці між державними органами управління, бізнесом та вищими навчальними закладами задля підготовки конкурентоспроможного людського капіталу, що сприятиме високотехнологічному та інноваційному розвитку країни. Необхідною є розробка концепції забезпечення якості освіти, використання відповідних механізмів її реалізації, а також прозорих процедур оцінювання якості освітніх послуг, які надають вітчизняні університети.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», прийнятого у 2014 р., система забезпечення якості вищої освіти охоплює підсистеми внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості, над створенням якої працюють як університети, так і органи управління освітою.

Розвинуті європейські країни, зокрема Австрія, володіють відповідним досвідом у вирішенні проблеми забезпечення якості вищої освіти. Пошук можливостей екстраполяції кращих зразків зарубіжного досвіду у вітчизняний освітній простір, необхідність поглиблення науково-теоретичних розробок стосовно вивчення питання якості вищої освіти, актуальність, теоретична і

практична значущість вирішення даної проблеми, недостатній рівень її дослідження зумовили вибір теми представленого дослідження «Система забезпечення якості університетської освіти в Австрії».

Доцільність вибору теми роботи підтверджує і той факт, що вона виконана відповідно до теми комплексного дослідження кафедри соціології та соціальної роботи Національного університету «Львівська політехніка» «Соціогуманітарний вимір регулювання проблем сучасного українського суспільства» №0112U007338. Тема затверджена вченою радою Інституту гуманітарних і соціальних наук Національного університету «Львівська політехніка» (протокол № 7 від 13.03.2013 р.) і узгоджена в бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень у галузі педагогіки і психології НАПН України (протокол № 5 від 28.05.2013 р.).

Дисертантка на високому рівні обґрунтувала вибір теми дослідження, чітко визначила мету і завдання дослідження, а також сформулювала логічні висновки відповідно до визначених завдань.

Достовірність наукових результатів дослідження забезпечується вагомою джерельною базою дослідження, яка складається з 409 одиниць, з них – 203 іноземними мовами. У своєму дослідженні дисертантка опиралася на документи зарубіжних організацій та асоціацій, висновки – результати аудиторських та акредитаційних перевірок австрійських університетів, законодавчо-нормативну базу Австрії у галузі забезпечення якості освіти, матеріали статистичної служби Австрії, наукові збірники зарубіжних науковців і зарубіжна педагогічну періодику, наукові праці вітчизняних науковців; матеріали науково-практичних конференцій тощо.

Дисертаційне дослідження характеризується науковою новизною одержаних результатів, яка полягає у тому, що: *вперше* у вітчизняній педагогічній науці виконано комплексний аналіз системи забезпечення якості університетської освіти Австрії; *висвітлено* методологічні засади, що ґрунтуються на комплексі підходів, якими послуговується філософія, психологія, економічні та педагогічні науки (системний, комплексний, особистісний, діяльнісний, аксіологічний, монографічний, праксиметричний,

логічний, історичний, сутнісний), та на використанні структурно-функціональної моделі системи забезпечення якості університетської освіти, а також історіографію проблеми дослідження; *виконано аналіз* поняттєво-категорійного апарату дослідження, зокрема відображено поліаспектність категорії «якість» та її специфіку в освітній галузі; *визначено* основні шляхи реформування університетської освіти Австрії в контексті формування Європейського простору вищої освіти (гармонізація національного та європейського законодавства, створення національної агенції із забезпечення якості та акредитації, налагодження мережевого спілкування з метою розвитку співпраці, широка підтримка реформ університетами); *охарактеризовано* сучасну систему забезпечення якості університетської освіти в Австрії (оцінний, цільовий, інструментальний, концептуальний компоненти); *представлено* можливості використання австрійського досвіду у вітчизняній системі вищої освіти. *Уточнено* змістове наповнення понять «якість університетської освіти», «механізми забезпечення якості університетської освіти». *Подальшого розвитку* набула методологія та інструментарій забезпечення якості університетської освіти в умовах Європейського простору вищої освіти.

Одержані результати дослідження можуть на практиці застосовуватися студентами та викладачами вищих навчальних закладів для поглиблення знань у сфері якості освіти та проектування подальшого розвитку досліджень у цьому напрямку в Україні. Крім того, основні положення дисертаційного дослідження можуть бути використані адміністрацією вищих навчальних закладів та керівниками освітянських структур для розробки цілісної системи забезпечення якості університетської освіти.

У дисертації подано повний цикл дослідження – від теоретичного аналізу проблеми до впровадження наукових результатів у практику вищих навчальних закладів, що підтверджується відповідними документами.

Дисертаційне дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків до розділів, загальник висновків, списку використаних джерел і додатків. У першому розділі – «Забезпечення якості університетської освіти як науково-

педагогічна проблема» – дисертантка висвітлює методологічні засади дослідження системи забезпечення якості університетської освіти Австрії. Систематизує та висвітлює історіографію проблеми дослідження, виконує аналіз поняттєво-категорійного апарату та окреслює основні шляхи реформування університетської освіти Австрії в контексті формування Європейського простору вищої освіти.

У другому розділі – «Характеристика компонентів системи забезпечення якості університетської освіти Австрії» – представлено специфіку системи забезпечення якості університетської освіти Австрії на основі характеристики основних її компонентів, а також схарактеризовано можливості використання досвіду розвитку системи забезпечення якості університетської освіти Австрії в умовах системи вищої освіти України.

Загалом позитивно оцінюючи наукове та практичне значення результатів дисертаційного дослідження висловимо зауваження, побажання та пропозиції, врахування яких підтвердило б високий рівень викладу наукового матеріалу.

1. На рисунку 1.1, який відображає структурно-функціональну модель забезпечення якості університетської освіти Австрії У розділі 1 дисертації, варто було б повніше відобразити усі її основні компоненти, а також специфіку їх розвитку в Австрії.

2. Авторка подає детальну характеристику основних механізмів забезпечення якості вищої освіти у державних та приватних університетах Австрії. На наш погляд, робота тільки виграла б, якби на основі здійснення компаративного аналізу було б охарактеризовано спільне і відмінне у забезпеченні якості освіти у вищих навчальних закладах названих типів, а також виокремлено особливості забезпечення якості вищої освіти у профільних університетах Австрії (технічних, медичних, аграрних, мистецьких тощо).

3. З метою аналізу оцінного, цільового, концептуального компонентів забезпечення якості університетської освіти Австрії розглянуто плани розвитку низки австрійських університетів, зокрема, Університету ім. Карла Франца (м. Грац), Дунайського університету (м. Кремс), Університету м. Інсбрук, Медичного університету (м. Грац), Університету імені Паріса фон Лодрона

(м. Зальцбург) тощо. З метою розгляду інструментального компонента забезпечення якості університетської освіти Австрії наведено витяги з експертних висновків аудиторської перевірки Зальцбурзького університету ім. Паріса фон Лодрона, а також з відгуку експертів щодо проведення процедури акредитації у Приватному медичному університеті ім. Парацельса у м. Зальцбург тощо. Варто було б обґрунтувати вибір вказаних навчальних закладів як прикладів для аналізу даних дисертаційного дослідження.

4. Виконаний порівняльний аналіз систем забезпечення якості університетської освіти Австрії та України варто було б унаочнити за допомогою порівняльної таблиці, виокремивши позитивний та негативний досвід двох країн.

5 Слід зазначити, що у тексті дисертаційної роботи зустрічаються комп'ютерні огріхи та інші недоліки технічного характеру.

Висловлені зауваження, побажання і дискусійні питання не заперечують позитивної оцінки наукового рівня дисертаційної роботи, яка вносить суттєвий вклад у вирішення однієї з актуальних проблем загальної педагогіки та історії педагогіки – забезпечення якості університетської освіти.

Отже, рецензоване дисертаційне дослідження на тему «Система забезпечення якості університетської освіти в Австрії» є самостійним завершеним, цілісним дослідженням актуальної проблеми – вивчення та імплементація європейського досвіду забезпечення якості університетської освіти. основні результати дослідження знайшли своє відображення у 15 працях (з них 11 одноосібних): 1 монографія, 5 статей у наукових фахових виданнях, 2 статті у виданнях, що включені до наукометричних баз даних, 7 – у збірниках матеріалів конференцій.

Виклад дисертаційного матеріалу вирізняється логічністю, послідовністю, науковою обґрунтованістю положень. Автореферат підготовлено відповідно до чинних вимог, його зміст відображає структуру, основні положення та висновки дисертаційної роботи.

Вважаємо, що дисертаційна робота, її актуальність, зміст, обсяг та наукова новизна, теоретична та практична значущість, обґрунтованість

наукових положень, вірогідність висновків, використані методи дослідження, якість оформлення та повнота викладу повністю відповідають вимогам МОН України, зокрема, пп. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 № 567 зі змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 18.08.2015 р. № 656, вимогам, що ставляться до робіт, поданих на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук, а висвітлені в ньому теоретичні положення й отримані результати можна кваліфікувати як вагомий внесок у розвиток загальної педагогіки та історії педагогіки.

Її автор Шийка Оксана Іванівна заслуговує присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки.

Офіційний опонент:

кандидат педагогічних наук,
завідувач кафедри базових і спеціальних дисциплін
Національного авіаційного університету

 О. В. Кучай

с в і д ч у ю
Вчений секретар
Національного авіаційного університету

